

28.1.2011

120 år av smakupplevelser - Fazers historia i korthet

Fazers familjehistoria, företagshistoria och produkthistoria är en och densamma. Grunden till allt detta lade Karl Fazer, en stark man med visioner. Familjeföretagets historia började år 1891, då han grundade sitt fransk-ryska konditori på Glogatan 3 i Helsingfors.

Den modige och fördomsfrie Karl Fazer

Karl Fazer var yngst av fyra söner till Dorothea och Eduard Fazer, som hade flyttat till Finland från Schweiz. Under sina pojkkår trivdes Karl bäst då han vandrade i skogen och forstmästare var det också tänkt att han skulle bli. Fadern blev mycket indignerad då pojken efter avslutad skolgång ändå valde sockerbagarens yrke: med den grunden kunde man enligt hans åsikt inte bygga upp något framstående företag.

Yrkesutbildningen måste skaffas utomlands. Den internationella och förfinade staden S:t Petersburg var den bästa möjliga platsen för en blivande sockerbagare. Karl Fazer fick som 18-åring börja som lärling i G. Berrins ansedda konditoriföretag och fick sedermera ett gott betyg eller gesällbrev därifrån. Som yrkesman arbetade han också i andra berömda företag i S:t Petersburg samt senare också i Berlin och Paris. Till sist, som 25-åring, var han redo att visa sina talanger i hemstaden Helsingfors.

I juni 1891 publicerade den unge företagaren Karl Fazer sin första tidningsannons:

"Karl Fazer. Franskt-Ryskt konditori emottager beställningar å Konfekt, Galéer och Kakor – öfver 20 olika sorter - Thébröd och Pyramider samt Bal- och Bröllopsbuffetter. Obs. Affären öppnas i September."

Helsingforsarna älskade stället direkt. Caféet blev en mötespunkt för såväl det närliggande universitetets folk som för övriga stadsbor.

Inledningen till den finländska konfektyrindustrin

Utrymmena på Glogatan blev för trånga år 1894, när tillverkningen av chokladkakor och -konfekt inleddes. För detta ändamål hyrdes ett utrymme med sex rum på Båtsmansgatan, och där inleddes Finlands industriella konfektyrproduktion. Chokladmästarna kom österifrån, för den ryska chokladtillverkningskunskapen var då lika ansedd som den schweiziska eller franska. I fabriken arbetade 12 män och 6 kvinnor som tillverkade chokladprodukter för hand. Också ägaren Karl Fazer deltog i fabriksarbetet varje dag från och med klockan sex på morgonen.

Den första konfektyren från Fazers fabrik hette Kejsar-Blandning. Nästan från början framställdes också Kiss-Kiss-karameller. De blev snabbt en ständig favorit, som finns till salu ännu idag. Efterfrågan på konfektyr ökade, produktutbudet och verksamheten utvidgades och i september 1897 firades öppnandet av en egen fastighet och fabrik i fyra våningar på Fabriksgatan.

Produkterna fick pris vid internationella utställningar, vilket möjliggjorde export. Det första exportpartiet, bestående av så kallade grekiska pastiller, gick till England redan år 1898. Bolaget exporterade marmelad och chokladkonfekt till Skandinavien, Tyskland, Belgien,

Holland och England samt till Amerika, Afrika och Australien. Exportvarorna märktes stolt med texten "Made in Finland".

På konfektyrsidan utvidgades verksamheten under hela 1900-talet. Idag tillverkas Fazers konfektyrprodukter i Finland - i Vanda, Villmanstrand och Högfors.

Eleganta omslag och ställningstagande förpackningar

Karl Fazers ledande tanke var att produkternas efterfrågan bestäms av god smak och hög kvalitet. Alla produkter måste få en "dräkt". Omslagspapprens illustrerare var välkända konstnärer, till och med Akseli Gallen-Kallela. På etiketterna användes bilder av stormän och på förpackningarna togs ställning. På karamellpapper gratulerades Jean Sibelius på födelsedagen och på locket till en pastillask av plåt sprang Paavo Nurmi med den blåvita flaggan som bakgrund. För Karl Fazer var blå en viktig symbolfärg, som stod för Finlands kära natur och det äntligen självständiga fosterlandet. Fazer Blå, som föddes år 1922 med hjälp av ett recept som fåtts som gåva, är också noggrant skyddat som produkt och varumärke.

Föregångare inom reklam

Reklam användes som produktstöd redan på 1800-talet. Fazer betalade 200 mark per år till aktiebolaget Helsingin Raitiotie- ja Omnibus för att få lov att måla reklam på fönstren till de hästdragna spårvagnarna. Fazer var också föregångare i idrottssponsoring och användandet av reklamfilmer.

Ugnen full med gott bröd

På Fazer började man också baka matbröd, först i liten skala. Det finländska rågbrödet blev en viktig del av bageriverksamheten år 1958, då Fazer köpte bageriet Oululainen. I Oululainens stora brödbud fanns två produkter som stod över de andra, efterrugsbrödet och surskorpan. Deras popularitet har inte rubbats av de gångna decennierna.

Till en början hade Fazer egna brödbutiker i Helsingfors. Från och med år 1952 har färskt bröd levererats till minuthandeln för försäljning.

Innovationer är viktiga i bageriverksamheten. Fazer införde de första färdigskivade rostbröden i försäljningsförpackningar i Finland år 1966. Då blev brödrosten en populär bröllopspresent till unga par. Nuförtiden satsas stora resurser bland annat på bakning med råg och utveckling och forskning om rågråvaror.

Idag har Fazer 8 bagerier och över 25 närbagerier som fungerar i butiklokaler i Finland. Dessutom mals mjöl av den egna kvarnen Fazer Mill & Mixes, som byggdes i Lahtis 1971. Influenser från den finländska brödkulturen och husets teknologikunskap har överförts också till Fazers bagerier i Sverige, Ryssland och Baltikum.

Smaklig mat

Rötterna till Fazers restaurangverksamhet sträcker sig till år 1891, då det första caféet slog upp sina dörrar på Glogatan. Den regelrätta restaurangverksamheten inleddes dock på Fiskartorpet, som Fazer drev på 1930-1950-talen. Verksamheten utvidgades till måltidstjänstbranschen, då Fazer catering grundades år 1976. År 1988 fick den namnet Amica Restauranger.

Genom företagsförvärv blev Amica Restauranger marknadsledare i sin bransch. Från och med början av år 2010 heter affärsverksamheten Fazer Food Services. I dess Amica-restauranger äter över 300 000 personer sin lunch dagligen. Genom att erbjuda en balanserad kost tar Fazer hand om alla finländares välmående.

Fazer Food Services är det ledande måltidstjänstföretaget i Norden. Företaget erbjuder god mat och kundfokuserade servicelösningar. Fazer Food Service har över 1 200 restauranger i Finland, Sverige, Norge, Danmark och Ryssland.

Fazers mest kända varumärken:

Rönnbär 1895
Kiss Kiss 1897
Mignon 1896
Fazers Blå 1922
Fazer Salmiak 1938
Oululainen Efterugnsbröd 1947
Oululainen Surskorpor 1955
Fazer Dumle 1960
Fazer Geisha 1962
Fazer Toastbröd 1966
Fazer Bärpaj 1971
Amica 1976
Fazer Tutti Frutti 1989
Fazer Puikula 1997
F8 2009

